

Tallinna Mustamäe Realgümnaasiumi tugiteenuste osutamise kord

1. Üldsätted

1.1. Tugiteenuste osutamise kord sätestab tugiteenuste osutamise tingimused ja korra Tallinna Mustamäe Realgümnaasiumis.

1.2. Tallinna Mustamäe Realgümnaasiumis lähtutakse haridusliku erivajadustega õpilaste õppekorralduse täitmisel põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest (PGS).

1.3. Haridusliku erivajadusega (HEV) õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt õpib haridusliku erivajadusega õpilane üldjuhul elukohajärgse kooli tavaklassis koolis kehtestatud õppekava alusel. HEV-õpilaste õpe peab olema paindlik, õpilaste eeldustele ja vajadustele kohandatud.

1.4. Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes aineõpetaja poolt koostatud töökavas.

1.5. Käesoleva korra tugisüsteemi osalejad on laiemas mõttes kõik Tallinna Mustamäe Realgümnaasiumi õpilastega kokku puutuvad töötajad. Tugisüsteemi tegevust koordineerib Tallinna Mustamäe Realgümnaasiumi tugimeeskond, kuhu kuuluvad HEV õppe koordineerija ja tugispetsialistid, sh logopeed, eripedagoog, koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog, õpiabirühmaõpetaja.

1.6. Tugimeeskonna liikmetel on võimalus kaasata oma töösse teisi spetsialiste ja kolleege.

1.7. Tugimeeskonna liikmed teostavad oma tegevust vastavalt temaatilisele tööplaanile (LISA 2), mis on kooskõlas gümnaasiumi õppeaasta üldtööplaaniga.

2. Tugimeetmete rakendamine toimub kolmel tasandil

2.1. I tasand

2.1.1. Kõikidele õpilastele mõeldud tegevused. Kaasatud spetsialistid: aineõpetajad, klassijuhatajad, tugimeeskonna liikmed.

2.1.2. HEV-õpilase õppe korraldamisel lähtutakse esmatasandil ennetuse põhimõttest, kus põhirõhk asetub klassi tasandil tehtavale tööle õpilase individuaalsuse varajasel toetamisel.

Üldine tugi:

- koolieelne ettevalmistus;
- õppetöö diferentseerimine ja individualiseerimine klassis;
- õpilase tunniväline abistamine (järelaitamine, konsultatsioonid);
- koostöö lapsevanemaga, arenguveestlused;
- klassi- ja aineõpetajad jälgivad laste individuaalset toimetulekut õppesituatsioonis;
- pikapäevarühm 1. klassi õpilastele;

- tasuline pikapäevarühm algkooli õpilastele;
- õpiabirühmad (vanema nõusolekul);
- logopeediline abi (vanema nõusolekul);
- ümarlaudade korraldamine;
- kooli baasil tegutsevad tasuta huviringid;
- kooli raamatukogu;
- võimalus rakendada koduõpet lapsevanema soovil, vanema poolt vastava avalduse esitamisel (ei vaja nõustamiskomisjoni soovitusi).

2.1.3. Tugispetsialistide poolt õpilasele läbi viidud hindamiste, testimiste ja uuringute järeldused vajalike sekkumiste kohta, spetsialistide antud soovitused, rakendatud teenused ja meetmed ning hinnang nende tulemuslikkusele kannab klassijuhataja ajalisel järjekorras õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile (LISA 1 I tasand).

2.2. II tasand

2.2.1. Rakendatakse koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel. Kaasatud spetsialistid: aineõpetajad, klassijuhatajad, tugimeeskonna liikmed.

2.2.2. Tegevused toimuvad hariduslike erivajadustega lastega kooli tasandil tugiteenuste spetsialistide kaasamisega. Hariduslike erivajaduste väljaselgitamiseks ja toetamiseks kasutatakse pedagoogilist-psühholoogilist hindamist või uuringut, erinevates tingimustes lapse käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, last ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist, lapse meditsiinilisi uuringuid jne.

2.2.3. Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervise seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- 1) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- 2) pidevat tugispetsialistide teenust ja osaajaga õpet individuaalselt või rühmas;
- 3) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
- 4) õpet eriklassis.

2.2.4. Vanema nõusolekul ja hariduslike erivajadustega õpilase õppe koordineerija otsusel avab klassijuhataja HEV-õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (LISA 1 II tasand).

Tõhustatud tugi:

- täiendav abi õppekava läbimiseks, programmi koostamine ja rakendamine;
- psühholoogi nõustamine;
- individuaalse õppekava koostamine ühes või mitmes õppeaines;
- osaajaga õpet individuaalselt või rühmas; tava- või eriklassi või vastava spetsiaalsusega erikooli jms määramine.
- koduõpe;
- nõustamisele või uuringutele suunamine.

2.2.5. Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kaks korda õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitused. Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja õppejuhtidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks. Otsus kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile.

Lähtuvalt eelnevast kavandatakse edasised tegevused:

- tõhustatud toe lõpetamine;
- tugiteenuse jätkamine samal või tõhustatud viisil;
- täiendavate uuringute teostamine;
- tugiteenuste vahetamine või muu teenuse lisamine;
- ettepanek nõustamiskomisjoni suunamiseks;

- täiendav õppetöö;
- klassikursuse kordama jätmise (põhikooli õpilaste puhul), kui täiendav õppetöö ei ole andnud tulemusi ja individuaalset õppekava ei ole otstarbekas rakendada.

2.2.6. Tugispetsialistide poolt õpilasele läbi viidud hindamiste, testimiste ja uuringute järeldused vajalike sekkumiste kohta, spetsialistide antud soovitused, rakendatud teenused ja meetmed ning hinnang nende tulemuslikkusele kantakse ajalisel järjekorras õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile (LISA 1 II tasand).

2.3. III tasand

2.3.1. HEV õpilase täiendavad uuringud väljaspool haridusasutust

2.3.2. Kui koolis rakendatud tugiteenused ei osutunud tulemuslikuks, palub kool lapse seaduslikel esindajatel läbida lapsega täiendav uuring. Koolil on õigus teha lapsevanemale vastav ettepanek.

Eritugi:

- jätta õpilane koduõppele;
- individuaalse õppekava määramine ühes või mitmes õppeaines;
- tava- või eriklassi või vastava spetsiaalsusega erikooli jms määramine.
- Arengukeskkonna kujundamisel arvestatakse nõustamiskomisjoni ja uuringus osalenud spetsialistide soovitusi.
- Lähtuvalt hariduslike erivajaduste spetsiifikast kindlustab kool vastavalt võimalustele koostöös lapsevanemaga õpilasele võimetekohase õpetuse.

3. Andekas õpilane koolis

Andekas õpilane on I-XII klassi õpilane, kes omab keskmisest kõrgemaid võimeid. Need on näiteks üldine intellektuaalsus, akadeemilisus, loomingulisus, liidrivõimed ja spordialane võimekus.

Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse väga heade tulemuste saavutamisest Tallinna linnas, üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel.

Andeka lapse väljaselgitamisele ja erivajadusele pööravad tähelepanu aineõpetajad, ringijuhid, klassijuhatajad, lapsevanemad. Õpetaja edastab infot õpilastele väljaspool kooli toimuvatest ainealastest üritustest ja olümpiaadidest ning suunab õpilasi koolivälisest tegevusest osa võtma.

Kõrgematest vaimsetest võimetest, eriandekusest, tugevast motivatsioonist või loomingulisusest tuleneva haridusliku erivajadusega õpilasel on võimalik:

- ainetundides lahendada keerukama raskusastmega ülesandeid;
- saada individuaalseid konsultatsioone;
- osaleda aineringides;
- osaleda aineolümpiaadidel, -võistlustel ja õpilasprojektides;
- saada õpetajapoolset juhendamist ja nõustamist aineolümpiaadiks ja -võistluseks valmistumisel;
- esineda ülekoolilistel sündmustel;
- saada aineõpetajatelt konsultatsioone oma silmaringi avardamise võimaluste ning õppeainealaste teadmiste süvendamise kohta;
- esindada kooli spordivõistlustel.

Andekate õpilaste puhul rakendatakse vajadusel individuaalset õppekava.

4. Kooli tugisüsteemi spetsialistid

4.1. HEV õppe koordinaator (HEVKO)

PGS § 47 lg 4 kohaselt haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (edaspidi HEV

koordineerija) toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega. Ta toetab õpetajat töös haridusliku erivajadusega õpilastega, korraldab koostööd tugisüsteemi spetsialistide vahel, määrab koostöös spetsialistidega sobiva õpiabi vormi ja jälgib/hindab õpiabi tõhusust, suunab õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi. Tulenevalt vajadusest teavitab ja nõustab HEV koordineerija lapsevanemat, teeb ettepanekuid juhtkonnale vajalike meetmete rakendamiseks, koordineerib tugisüsteemi koostööd asutuses ning selle väliselt.

HEV koordinaatori ülesanded on:

- aidata kaasa kohanemis-, käitumis- ja õpiprobleemidega õpilaste sotsiaalsele arengule ja toimetulekule;
- võrgustiku loomine last ümbritsevate ametkondade vahel;
- võrgustikutöö korraldamine kooli tasandil, koostöö linna võrgustikuga;
- hariduslike erivajadustega õpilaste õppe- ja tugiteenuste suunamise koordineerimine;
- tegelemine õpi-, käitumis- ja kohanemiskustega õpilastega;
- tehtava töö koordineerimine ja analüüsimine;
- HEV-õpilaste tunnijaotus- ja tunniplaanide koostamine, õppetundide üle arvestuse pidamine;
- ettepanekute tegemine kooli juhtkonnale;
- vastava dokumentatsiooni korralik pidamine ja seire.

4.2. Klassijuhataja/aineõpetaja

PGS § 37 lg 1 kohaselt õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase vajaduste kohaselt.

Klassijuhataja/ aineõpetaja ülesanded on:

- kujundada salliv õpikeskkond;
- toetada õpilase positiivset enesehinnangut ja kujundada enesearendamise motivatsiooni;
- märgata lapse probleemi ja anda soovitusi spetsialisti poole pöördumiseks;
- analüüsida õpilase arengut;
- jälgida lapsi igapäevatoimingutes, pedagoogi poolt suunatud tegevustes;
- toetada suuremat abi vajavaid õpilasi (võimalusel õpilase individuaalne juhendamine väljaspool klassi);
- koostöös tugimeeskonna liikmetega selgitada välja õpilased, kellel on raskusi tunnitegevusega toimetulekul ja teavitada vajalikest meetmetest lapsevanemaid;
- täita HEV-õpilaste individuaalse arengu jälgimise kaart.

4.3. Kooli tervishoiutöötaja (kooliõde)

Kooliõe ülesanded on:

- teostada õpilaste tervisekontroll 1., 3., 7. ja 11. klassis, vajadusel teavitada kooliõde lapsevanemat võimalikest kõrvalkalletest lapse arengus;
- teha õpilaste vaktsineerimine iga õpilase individuaalse vaktsineerimisgraafiku järgi;
- tegeleda õpilastega, kel on rühihäired, lühinägelikkus, kaaluprobleemid jne;
- tervisekasvatus – individuaalne nõustamine;
- osutada esmaabi;
- jälgida tervisekaitsealaste nõuete täitmist koolis (õppekoormus, koolikeskkond jne);
- nõustada õpilasi, lapsevanemaid ja koolipersonali terviseküsimumustes.
- vajadusel täita HEV-õpilaste individuaalse arengu jälgimise kaart.

4.4. Psühholoog

Psühholoogi ülesanded on:

- nõustada ja toetada õpilasi koolis hakkamasaamisel;
- toetada psühholoogiliste probleemide lahendamisel (suhteprobleemid, pereprobleemid, käitumisprobleemid, kohanemiskeskused, toimetulek ärevuse, hirmude ja koolistressiga);
- õpioskuste arendamine;
- nõustada õpilasi individuaalselt või grupiti;
- hinnata õpilase arengut mõjutavaid tegureid (testimine, vaatlemine, intervjuerimine, hindamistulemuste analüüs) ning sellest lähtuvalt lapse arengu toetamiseks vajaliku sekkumise kavandamine (nõustamine, konsulteerimine);
- osaleda last ümbritsevas koostöövõrgustikus ja vajadusel suunata õpilasi teiste spetsialistide poole;
- pakkuda teavet erinevate abi ja info saamise võimaluste kohta;
- teha koostööd lapsevanemate, õpetajate ja teiste spetsialistidega lapse arengu toetamisel;
- nõustada lapsevanemaid, selgitades neile lapse õppimist ja käitumist mõjutavaid tegureid ning abistades uute kasvatusvõtete ja lahenduste leidmisel, mis toetaks lapse normaalset isiksuslikku arengut ning oma igapäevaelu ja kohustustega toimetulekut;
- osutada psühholoogilist abi HEV õpilastele vastavalt nõustamiskomisjoni otsustele;
- täita HEV-õpilaste individuaalse arengu jälgimise kaart.

4.5. Sotsiaalpedagoog

Kõikidele HEV õpilastele võimaldatakse sotsiaalpedagoogiline abi.

Sotsiaalpedagoogi ülesanded on:

- osaleda HEV õpilaste väljaselgitamisel ja tegeleda nende peredega;
- abistada õpilasi isiklike ja sotsiaalsete probleemide lahendamisel ja jälgida koolikohustuse täitmist;
- osutada abi HEV õpilaste klassi kollektiiviga kohanemisel, teha ennetustööd koolikiusamise valdkonnas ja abistada konfliktsituatsioonide väljaselgitamisel ja lahendamisel;
- vajadusel esindada HEV õpilasi väljaspool kooli;
- osutada sotsiaal-pedagoogilist abi HEV õpilastele vastavalt nõustamiskomisjoni otsustele, sh vajaliku käituviskava koostamine;
- täita HEV-õpilaste individuaalse arengu jälgimise kaart.

4.6. Eripedagoog

Eripedagoogi ülesandeks on:

- teha kindlaks õpilase arengu- ja õpioskuste tase ja tema arengut mõjutavate tegurid ning välja selgitada õpivajadusi;
- juhendada õpetajaid ja nõustada õpilase õppe planeerimisel ja läbiviimisel;
- nõustada lapsevanemaid erivajadusega õpilase arendamisel ja tema toimetuleku toetamisel;
- koostöös klassiõpetaja, aineõpetaja ja teiste spetsialistidega teha ettepanekud õpiabi vajavate õpilaste parandus- või kasvatustundide suunamiseks;
- ette valmistada õpiabirühma- või individuaaltunnid ja läbi viia õppeasutuses vastavalt nõustamiskomisjoni otsustele;
- täita HEV-õpilaste individuaalse arengu jälgimise kaart.

4.7. Õpiabirühmaõpetaja

Õpiabirühmaõpetaja ülesandeks on:

- selgitada koos aineõpetajaga välja õpiabi vajavad õpilased;
- toetada ja nõustada aineõpetajaid väljaselgitamisel;
- aidata õpilasel ajutiste raskustega õppetöös hakkama saada;
- osaleda HEV õpilase kognitiivsete võimete arendamises;
- koostada õppeplaan, anda tagasiside klassijuhatajale ja vanematele, täita saatedokumentatsiooni;
- täita HEV-õpilaste individuaalse arengu jälgimise kaart.

4.8. Logopeed

Logopeedi ülesandeks on:

- õpilase kommunikatsioonivõime hindamine;
- kommunikatsioonihäiretega õpilaste väljaselgitamine, nende suulise ja kirjaliku kõne arengu toetamine ning neile sobiva suhtluskeskkonna soovitamine;
- õpetajate toetamine õpilaste kommunikatsioonivõime arendamisel, taastamisel ning kompenseerimisel;
- diagnoosida abi vajavaid õpilasi ja selgitada välja kõnehäiretega õpilasi;
- komplekteerida logopeedilise abi rühmad koostöös klassijuhatajaga;
- teha koostööd kooli juhtkonna, õpetajate, lapsevanemate ja erialaspetsialistidega, et leida parimad võimalused lugemis-, kirjutamis- ja kõneraskustega õpilaste õpetamiseks;
- osutada logopeedilist abi HEV õpilastele vastavalt nõustamiskomisjoni otsustele;
- täita HEV-õpilaste individuaalse arengu jälgimise kaart.

5. Lõppsätted

Korraga reguleerimata küsimustes juhindutakse riigi õigusaktidest.

ÕPILASE INDIVIDUAALSE ARENGU JÄLGIMISE KAART

Tallinna Mustamäe Realgümnaasium

I TASAND

ÜLDANDMED ÕPILASE KOHTA

Nimi:

Sünniaeg:

Kool: Tallinna Mustamäe Realgümnaasium

Klass:

Kodune keel(ed):

ÕPILUGU (sh koolivalmidus)

ÕPILASE INDIVIDUAALSUSE MÄRKAMINE JA ESMANE TOETAMINE

1. Õpilase huvid ja motivatsioon

2. Sotsiaalsed oskused

3. Tunnetustegevus

4. Õpioskused

5. Enesetunnetus ja eneseteadvus

6. Emotsionaalne seisund ja käitumine koolis

KOKKUVÕTE ÕPITEGEVUSEST JA KÄITUMISEST

Lapse tugevad küljed	Arendamist vajavad küljed

PEDAGOOGILISED SOOVITUSED

II TASAND

1. Klassi- ja aineõpetajate tähelepanekud ja soovitused

Õppeained	Lapse arengu tugevad küljed	Arendamist vajavad küljed, soovitused

2. Logopeedilise uuringu tulemused ja soovitused

3. Psühholoogilise uuringu tulemused ja soovitused

Valdkonnad	Lapse tugevad küljed	Arendamist vajavad küljed, soovitused
Tunnetusprotsessid ja võimed		
Õpioskused		
Sotsiaalsed oskused		
Enesekohased oskused		
Käitumine ja emotsionaalne seisund		

4. Teiste spetsialistide (koolitervishoiutöötaja, sotsiaalpedagoog) arvamused ja soovitused

5. Eripedagoogilised uuringu tulemused ja soovitused

6. Lapsevanema arvamus

7. Kokkuvõte ja soovitus tugiteenuste rakendamiseks.

8. Rakendatavad tugiteenused

Tugiteenus	Tugiteenuse osutajad

9. Rakendatud tugiteenus(t)e tulemuslikkus

Tugiteenuse osutaja	Hinnang	Soovitused
HEVKO		
Psühholoog		
Sotsiaalpedagoog		

10. Kokkuvõte ja soovitused täiendavateks uuringuteks

Kuupäev

Klassijuhataja

Lapsevanem

TEMAATILINE TÖÖPLAAN

õa

Klass:**Õpilase nimi:****Eesmärgid:****Tulemused:****Spetsialist:**

Tund	Aeg	Plaanitav tegevus	Põhimeetodid ja -võtted, abivahendid õppetöös	Oodatud tulemus